

Rasismus, antisemitismus (Výběrový kurz)

Cíl:

Seznámit účastníky kurzu se základními pojmy, východisky a souvislostmi, historií i aktuálními projevy rasismu a jeho specifické formy antisemitismu ve světě i na našem území. Zdůraznění multifaktoriálnosti tématu a nezbytnosti mezioborového přístupu (přírodní vědy, psychologie, sociologie, historie, politologie, teologie a religionistika) a aktuálnost z hlediska sociálního a politického vývoje v Evropě a v České republice.

Lektoři: Dočkal, Klípa O., Jelínek

Formy:

Přednášky, besedy, diskuse, DVD, exkurze (Židovské muzeum v Praze, koncentrační tábory Terezín, Osvětim, Muzeum rómské kultury v Brně), Rómský koncentrační tábor v Hodoníně u Kunštátu)

Rozsah:

2 semestry (2x20 hod) mimo exkurze

Termíny setkání:

Středa 16 – 18.30 (3 hodiny)

Zimní semestr: 16.9., 23.9., 7.10., 14.10., 2.12., 9.12., 16.12.

Letní semestr: 10.2, 17.2., 10.3., 17.3., 28.4., 5.5., 12.5.

Témata:

1. Aktuálnost a význam pro současnost, vztah k sociální a pastorační práci. Základní pojmy, biologická, psychologická, sociální, politická a náboženská východiska. Formy a projevy. Rasová diskriminace a lidská práva. Pozitivní diskriminace a racionální kritika zákazu diskriminace. Globalizace, multikulturalismus – jeho vývoj a kritika z pravého i levého politického spektra, rasové a etnické konflikty.
2. Historické etapy – (první kontakty Evropanů s jinými civilizacemi, zámořské objevy, koloniální expanze, průmyslová revoluce, osvícenství, Evropa národních států – nacionalismus jako produkt modernity, 19. a počátek 20. st., 2.sv.válka, rozpad koloniální soustavy, bipolární svět, hnutí za lidská práva, konec 20.st., současnost)

3. Ilustrující skutečnosti, události, osobnosti
 Porobení indiánů v Americe – Bartolomé de Las Casas, dovoz černých otroků z Afriky, kolonizace Indie, arabských zemí – Voltaire, Gobineau, Kipling a další.
4. USA - rasismus, rasová diskriminace a segregace
 počátky, boj o nezávislost, vznik USA, Jižní a Severní státy. Občanská válka, zrušení otroctví, segregace, násilí, Ku-Klux-Klan, boj za občanská práva černošského obyvatelstva, Martin Luther King, Malcolm X, „černí panteři“, současnost, Barack Obama.
5. Osídlení Austrálie a Oceánie, diskriminace původního obyvatelstva
 Jihoafrická republika – apartheid
6. Antisemitismus jako specifická forma rasismu
 Historie izraelského národa, Judaismus a jeho specifika
 Židé v Římské říši, křesťanství a judaismus, diaspora, počátky diskriminace a pronásledování
 Židé ve středověku, v 16. a 17. století – Martin Luther
 Osvícenství, průmyslová revoluce, národní státy
 Dreyfusova aféra, Hilsneriada, pogromy
 Mechanismy vzniku protizidovských stereotypů v Evropě
 Sionismus, Theodor Herzl
 Konspirační teorie- „Protokoly sionských mudrců“
 Významní Židé
 Německý nacionalismus a antisemitismus východiska a počátky
 Hitlerův „Mein Kampf“, Norimberské zákony, koncentrační tábory, holocaust
 Situace po 2. sv. válce - Vznik státu Izrael, izraelsko-palestinský konflikt
 Vnitropolitická a zahraničně politická situace Izraele
 Současné formy židovské identity a definice Žida
 Komunismus a antisemitismus (+ antisionistická doktrína sovětského bloku)
 Izrael a katolická církev, „Teologie po Osvětlení“
 Popírání holocaustu a novodobý antisemitismus
7. Romové ve světě a v ČR
 Historie a současnost,
 tradiční kultura romských osad na Slovensku,
 specifika současné romské populace v ČR,
 mechanismy sociálního vylučování v ČR a možnosti jeho řešení,
 formy a projevy diskriminace,
 spor etnokulturního a sociálního přístupu k řešení problému.

Předběžný harmonogram

Zimní semestr

1. 16.9. Organizační otázky, téma 1 a 2 .....D,J,K
2. 23.9. Téma 3.....D,K
3. 7.10. Téma 4....D,J
4. 14.10.Téma 4 pokrač. ..D,J
5. 2.12. Téma 5 J,D
6. 9.12. Multikulturalita...K, D, J
7. 16.12. Rezerva

Letní semestr

1. 10.2. Téma 6 D,K
2. 17.2. Téma 6 D,K
3. 10.3. Téma 6 D,K
4. 17.3. Téma 7 K,J
5. 28.4. Téma 7 K,J
6. 5.5. Téma 7 K,J
7. 12.5. Rezerva